

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Кафедра реставрації та експертизи творів мистецтва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

Токар М. І.

2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ВК9 Наукова реконструкція творів живопису

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
перший(бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий)

галузь знань 02 Культура та мистецтво

спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

освітня програма Реставрація та експертиза творів мистецтва

факультет Образотворче мистецтво

Робоча програма навчальної дисципліни Наукова реконструкція творів живопису для здобувачів вищої освіти 3 курсу першого (бакалаврського) рівня спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва».

Розробники: _____ Максим ТЕРЕХОВ
(підпис) (ім'я та прізвище)

Робоча програма розроблена кафедрою реставрації та експертизи творів мистецтва та затверджена протокол від «27» серпня 2025 року № 23

Завідувач кафедри _____ Вячеслав ШУЛІКА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Гарант освітньої програми _____ Наталія АНТОНЕНКОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

УЗГОДЖЕНО

Декан факультету ОМ _____ Ольга ІВАЩЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Методичною радою ХДАДМ

Протокол від «27» серпня 2025 року № 25-04

АНОТАЦІЯ

до навчальної дисципліни «**Наукова реконструкція творів живопису**»

Курс спрямований на ознайомлення студентів із можливостями застосування сучасних комп'ютерних технологій у процесі підготовки реставраційної документації, зокрема створення картосхем та різних типів візуалізацій відповідно до провідних міжнародних стандартів. Навчальна дисципліна передбачає опанування комплексу теоретичних знань і практичних навичок роботи з графічними програмами Adobe Photoshop, CorelDRAW та SketchUp для виконання картосхем станкового й монументального мистецтва на етапах до, під час та після реставрації. Особливе місце займає створення реконструктивних візуалізацій ймовірного автентичного вигляду творів, а також проектування можливих варіантів їхнього зовнішнього вигляду після завершення реставраційних робіт. Додатково розглядатимуться питання побудови стратиграфічних схем у ході натурних досліджень стінопису. Освітній процес передбачає обговорення та критичне осмислення теоретичних джерел, аналіз власного практичного досвіду роботи з мистецькими творами та формування індивідуального підходу до створення реставраційної документації із використанням цифрових технологій.

Навчальна програма включає огляд, аналіз і оцінку теоретичних аспектів реставраційного проектування та документації у форматі творчої взаємодії між викладачем і студентами під час лекцій. Практичні заняття спрямовані на самостійне виконання студентами практичних завдань, їх презентацію та колективне обговорення, а також на аналіз різних способів графічного оформлення картосхем і візуалізацій.

ANNOTATION

to academic discipline «**Scientific reconstruction of paintings**»

The course is aimed at familiarizing students with the possibilities of using modern computer technologies in the process of preparing restoration documentation, in particular, creating maps and various types of visualizations in accordance with leading international standards. The educational discipline involves mastering a set of theoretical knowledge and practical skills in working with graphic programs Adobe Photoshop, CorelDRAW and SketchUp for the execution of easel and monumental art maps at the stages before, during and after restoration. A special place is occupied by the creation of reconstructive visualizations of the probable authentic appearance of the works, as well as the projection of possible variants of their appearance after the completion of the restoration works. In addition, the issue of constructing stratigraphic schemes in the course of field studies of wall paintings will be considered. The educational process involves the discussion and critical understanding of theoretical sources, the analysis of one's own practical experience of working with works of art, and the formation of an individual approach to the creation of restoration documentation using digital technologies.

The curriculum includes an overview, analysis and assessment of theoretical aspects of restoration design and documentation in the format of creative interaction between the teacher and students during lectures. Practical classes are aimed at students' independent performance of practical tasks, their presentation and collective discussion, as well as the analysis of various ways of graphic design of map schemes and visualizations.

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Наукова реконструкція творів живопису»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів ECTS 4 курс: 6	Галузь знань <i>02 «Культура і мистецтво»</i>	Вибіркова	
Модулів – 1, 2 курс: 4	Спеціальність <i>023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»</i>	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин –4 курс: 180		4-й	
		Семестри	
	7-8		
Тижневих годин для денної форми навчання: 7 семестр: 6 8 семестр: 6	ОПП <i>«Реставрація та експертиза творів мистецтв»</i>	Лекції	
		4 курс: – 0	
	Рівень вищої освіти <i>перший (бакалаврський)</i>	Практичні	
		4 курс: 85	
		Аудиторні	
		4 курс: 0	
		Самостійна робота	
		4 курс: 95	
Вид контролю: <i>екзам. перегляд</i>			

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Мета курсу — навчити студентів створювати реставраційну документацію за допомогою сучасних цифрових технологій. Йдеться насамперед про виконання картограм та проєктів візуалізацій творів мистецтва: як їх можливого автентичного (авторського) вигляду, так і стану після реставрації. Окремо розглядатиметься робота з «Реставраційним паспортом», обов'язковою складовою якого є картограми.

У межах курсу студенти виконуватимуть практичні завдання — створюватимуть реставраційні картосхеми та візуалізації до тих творів, що опрацьовуються в рамках дисциплін «**Експертиза творів живопису**» та «**Основи реставрації творів живопису**», «**Реставрація творів живопису**». Це дозволить поєднати теоретичні знання з практикою та підготуватися до професійної діяльності.

Курс покликаний сформувати розуміння значення реставраційних проєктів і наукової документації, що супроводжує процес відновлення творів мистецтва.

Завдання курсу:

- виробити у студентів чітке усвідомлення відмінностей у створенні документації для станкових і монументальних творів;
- навчити обґрунтовувати й розробляти концепцію картосхем відповідно до характеру ушкоджень кожного окремого об'єкта;
- засвоїти практичні навички у плануванні та аргументації реставраційних рішень;
- сформувати вміння підготовки кількох варіантів візуалізації майбутнього експозиційного вигляду твору після реставрації для представлення на художньо-реставраційній раді.

Студент після завершення курсу має вміти:

- інтегрувати традиційні підходи у створенні реставраційної документації з новітніми цифровими технологіями;
- користуватися програмами для комп'ютерної обробки текстової та графічної інформації у процесі ведення документації;
- створювати реставраційні картосхеми, поєднуючи ручну графіку з інструментами комп'ютерного моделювання;
- виконувати стратиграфічний аналіз технологічних та часових нашарувань об'єкта;
- інтерпретувати результати міждисциплінарних досліджень пам'ятки для підготовки візуалізацій її ймовірного первісного вигляду;
- застосовувати сучасні цифрові засоби для відтворення автентичного вигляду об'єкта реставрації;
- розробляти проєкти тонувань із використанням графічних редакторів;
- готувати кілька варіантів візуалізації майбутнього стану твору після реставрації з використанням комп'ютерних технологій;
- знаходити та вирішувати практичні проблеми, що виникають у процесі роботи;
- демонструвати актуальні знання в галузі реставрації та здатність застосовувати їх у професійній діяльності.

3. Компетентності та програмні результати навчання навчальної дисципліни (згідно з освітньою програмою)

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 11. Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 3. Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.

ПРН 4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 10. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).

ПРН 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН 13. Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

. 4. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «Наукова реконструкція творів живопису»

7 СЕМЕСТР — МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1

Тема 1.

Предмет і завдання реставраційної документації. Фотофіксація станкового твору мистецтва, що надійшов на реставрацію.

Тема 2.

Фотофіксація. Особливості фотофіксації станкових творів мистецтва. Редагування зображень в програмі Adobe Photoshop для виконання картограм. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний

Тема 3.

Особливості виконання картограм для творів станкового та монументального мистецтва. Правила виконання та оформлення картограми Підготовка фотографій лицьової та зворотної сторони твору для виконання картосхем Ознайомлення з програмою Corel DRAW. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний матеріал

Тема 4.

Використання графічних редакторів зокрема Adobe Photoshop для виконання реставраційної документації. Визначити кількість та види пошкодження твору що надійшов на реставрацію. Підготувати умовні позначення для кожного окремого пошкодження. (обговорення питань) Редагування фотографій в програмі Adobe Photoshop. Інструменти, можливості.

Змістовий модуль 2

Тема 5.

Виконання реставраційних картограм за допомогою програм Metigo Map та Corel DRAW. Можливості використання програми Corel DRAW в цілях створення реставраційної документації. Виконання картосхеми твору до реставрації.

Тема 6.

Види реставраційної документації Обговорення питань, що виникли під час виконання картосхем
Консультації Виконання картосхем

Тема 7.

Письмова документація.

Тема 8. Щоденник Реставратора Виконання картосхем.

8 СЕМЕСТР - МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 3

Тема 9.

Предмет і завдання реставраційної документації. Фотофіксація станкового твору мистецтва, що надійшов на дослідження саме живопис на полотні.

Тема 10. Фотофіксація. Особливості фотофіксації станкових творів мистецтва. Редагування зображень в програмі Adobe Photoshop для виконання картограм. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний.

Тема 11.

Особливості виконання картограм для творів станкового та монументального мистецтва. Правила виконання та оформлення картограми Підготовка фотографій лицевої та зворотної сторони твору для виконання картосхем Ознайомлення з програмою Corel DRAW. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний матеріал

Тема 12.

Використання графічних редакторів зокрема Adobe Photoshop для виконання реставраційної документації. Визначити кількість та види пошкодження твору що надійшов на реставрацію. Підготувати умовні позначення для кожного окремого пошкодження. (обговорення питань) Редагування фотографій в програмі Adobe Photoshop. Інструменти, можливості.

Змістовий модуль 4

Тема 13.

Види реставраційної документації Обговорення питань , що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем

Тема 14.

Фото документація. Розвиток фотосправи і її вплив на виготовлення реставраційної документації. Обговорення питань , що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем

Тема 15.

Графічна (рисункова) документація. Обговорення питань, що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем

Тема 16.

Мультимедійна документація. Обговорення питань, що виникли під час виконання картосхем. Консультації

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН			
	Денна форма			
	УСЬОГО	у тому числі		
лекцій		практ.	сам.р.	
МОДУЛЬ 1				
Змістовий модуль 1				
Тема 1. Предмет і завдання реставраційної документації. Фотофіксація станкового твору мистецтва, що надійшов на реставрацію.	16		7	9
Тема 2. Фотофіксація. Особливості фотофіксації станкових творів мистецтва. Редагування зображень в програмі Adobe Photoshop для виконання картограм. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний.	16		7	9
Тема 3. Особливості виконання картограм для творів станкового та монументального мистецтва. Правила виконання та оформлення картограми Підготовка фотографій лицевої та зворотної сторони твору для виконання картосхем Ознайомлення з програмою Corel DRAW. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний матеріал.	16		8	8
Тема 4. Використання графічних редакторів зокрема Adobe Photoshop для виконання реставраційної документації. Визначити кількість та види пошкодження твору що надійшов на реставрацію. Підготувати умовні позначення для кожного окремого пошкодження. (обговорення питань) Редагування фотографій в програмі Adobe Photoshop. Інструменти, можливості.	16		7	9
Разом за змістовим модулем 1	64		29	35
Змістовий модуль 2				
Тема 5. Виконання реставраційних картограм за допомогою програм MetigoMap та Corel DRAW Можливості використання програми Corel DRAW в цілях створення реставраційної документації. Виконання картосхеми твору до реставрації.	17		8	9
Тема 6. Види реставраційної документації Обговорення питань , що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем.	17		8	9
Тема 7. Письмова документація.	17		8	9
Тема 8. Щоденник Реставратора Виконання картосхем.	17		8	9

Разом за змістовим модулем 2	48		32	36
Разом за МОДУЛЕМ 1	132		61	71
МОДУЛЬ 2				
Змістовий модуль 3				
Тема 9. Предмет і завдання реставраційної документації. Фотофіксація станкового твору мистецтва, що надійшов на на дослідження саме живопис на полотні.	6		3	3
Тема 10. Фотофіксація. Особливості фотофіксації станкових творів мистецтва. Редагування зображень в програмі Adobe Photoshop для виконання картограм. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний.	6		3	3
Тема 11. Особливості виконання картограм для творів станкового та монументального мистецтва. Правила виконання та оформлення картограми Підготовка фотографій лицевої та зворотної сторони твору для виконання картосхем Ознайомлення з програмою Corel DRAW. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний матеріал	6		3	3
Тема 12. Використання графічних редакторів зокрема Adobe Photoshop для виконання реставраційної документації. Визначити кількість та види пошкодження твору що надійшов на реставрацію. Підготувати умовні позначення для кожного окремого пошкодження. (обговорення питань) Редагування фотографій в програмі Adobe Photoshop. Інструменти, можливості.	6		3	3
Разом за змістовим модулем 3	24		12	12
Змістовий модуль 4				
Тема 13. Види реставраційної документації Обговорення питань , що виникли під час виконання картосхем. Консультації. Виконання картосхем.	6		3	3
Тема 14. Фото документація. Розвитоктфотосправи і її вплив на виготовлення реставраційної документації. Обговорення питань , що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем	6		3	3
Тема 15. Графічна (рисункова) документація. Обговорення питань, що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем	6		3	3
Тема 16. Мультимедійна документація. Обговорення питань, що виникли під час виконання картосхем. Консультації	6		3	3
Разом за змістовим модулем 4	24		12	12
Разом за МОДУЛЕМ 2	48		24	24
УСЬОГО ГОДИН:	180		85	95

6. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Предмет і завдання реставраційної документації. Фотофіксація станкового твору мистецтва, що надійшов на реставрацію.	7
Тема 2. Фотофіксація. Особливості фотофіксації станкових творів мистецтва. Редагування зображень в програмі Adobe Photoshop для виконання картограм. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний.	7
Тема 3. Особливості виконання картограм для творів станкового та монументального мистецтва. Правила виконання та оформлення картограми Підготовка фотографій лицевої та зворотної сторони твору для виконання картосхем Ознайомлення з програмою Corel DRAW. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний матеріал.	8
Тема 4. Використання графічних редакторів зокрема Adobe Photoshop для виконання реставраційної документації. Визначити кількість та види пошкодження твору що надійшов на реставрацію. Підготувати умовні позначення для кожного окремого пошкодження. (обговорення питань) Редагування фотографій в програмі Adobe Photoshop. Інструменти, можливості.	7
Тема 5. Виконання реставраційних картограм за допомогою програм MetigoMap та Corel DRAW Можливості використання програми Corel DRAW в цілях створення реставраційної документації. Виконання картосхеми твору до реставрації.	8
Тема 6. Види реставраційної документації Обговорення питань , що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем.	8
Тема 7. Письмова документація.	8
Тема 8. Щоденник Реставратора Виконання картосхем.	8
Тема 9. Предмет і завдання реставраційної документації. Фотофіксація станкового твору мистецтва, що надійшов на дослідження саме живопис на полотні.	3
Тема 10. Фотофіксація. Особливості фотофіксації станкових творів мистецтва. Редагування зображень в програмі Adobe Photoshop для виконання картограм. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний.	3
Тема 11. Особливості виконання картограм для творів станкового та монументального мистецтва. Правила виконання та оформлення картограми Підготовка фотографій лицевої та зворотної сторони твору для виконання картосхем Ознайомлення з програмою Corel DRAW. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний матеріал	3
Тема 12. Використання графічних редакторів зокрема Adobe Photoshop для виконання реставраційної документації. Визначити кількість та види пошкодження твору що надійшов на реставрацію. Підготувати умовні позначення для кожного окремого пошкодження. (обговорення питань) Редагування фотографій в програмі Adobe Photoshop. Інструменти, можливості.	3
Тема 13. Види реставраційної документації Обговорення питань , що виникли під час виконання картосхем. Консультації. Виконання картосхем.	3

Тема 14. Фото документація. Розвиток фотосправи і її вплив на виготовлення реставраційної документації. Обговорення питань, що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем	3
Тема 15. Графічна (рисункова) документація. Обговорення питань, що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем	3
Тема 16. Мультимедійна документація. Обговорення питань, що виникли під час виконання картосхем. Консультації	3
УСЬОГО ГОДИН:	85

7. Теми семінарських занять

Програмою не передбачається проведення семінарських занять.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійні години використовуються для опрацювання опанованих на практичних заняттях навичок.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і завдання реставраційної документації. Фотофіксація станкового твору мистецтва, що надійшов на реставрацію.	9
2	Фотофіксація. Особливості фотофіксації станкових творів мистецтва. Редагування зображень в програмі Adobe Photoshop для виконання картограм. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний	9
3	Фотофіксація. Особливості фотофіксації станкових творів мистецтва. Редагування зображень в програмі Adobe Photoshop для виконання картограм. Опрацювати рекомендовану літературу і лекційний	8
4	Використання графічних редакторів зокрема Adobe Photoshop для виконання реставраційної документації. Визначити кількість та види пошкодження твору що надійшов на реставрацію. Підготувати умовні позначення для кожного окремого пошкодження. (обговорення питань) Редагування фотографій в програмі Adobe Photoshop. Інструменти, можливості.	9
5	Виконання реставраційних картограм за допомогою програм MetigoMap та Corel DRAW Можливості використання програми Corel DRAW в цілях створення реставраційної документації. Виконання картосхеми твору до реставрації.	9
6	Види реставраційної документації Обговорення питань, що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем.	9
7	Письмова документація.	9
8	Щоденник Реставратора. Виконання картосхем.	9
9	Фото документація. Розвиток фотосправи і її вплив на виготовлення реставраційної документації. Обговорення питань, що виникли під час виконання картосхем.	3

	Консультації Виконання картосхем	
10	Фото документація. Розвитокт фотосправи і її вплив на виготовлення реставраційної документації. Обговорення питань , що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем	3
11	Атестація художника реставратора. Положення про комісію з атестації художників-реставраторів України Зондаж як вид реставраційної документації. Виконання картосхем	3
12	Атестація художника реставратора. Положення про комісію з атестації художників-реставраторів України Зондаж як вид реставраційної документації. Виконання картосхем	3
13	Матеріальна документація. Обговорення питань , що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем	3
14	Графічна (рисункова) документація. Обговорення питань, що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем	3
15	Графічна (рисункова) документація. Обговорення питань, що виникли під час виконання картосхем. Консультації Виконання картосхем	3
16	Мультимедійна документація. Обговорення питань , що виникли під час виконання картосхем. Консультації	3
	УСЬОГО ГОДИН:	95

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Практичні завдання виконуються студентами індивідуально з урахуванням специфіки реставраційного об'єкта та поточного стану його збереженості.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В навчальному процесі використовуються словесні, наочні, практичні, пояснювально-ілюстративні та дослідницькі методи. Системний підхід навчального процесу забезпечує методи навчання, такі як метод організації і проведення навчання, стимулювання і мотивації, контролю і самоконтролю в навчанні, інтерактивні та активні методи.

Серед інтерактивних методів застосовуються відповіді на запитання і опитування думок студентів; дискусії, мозковий штурм.

До активних методів відноситься виконання практичних завдань. Водночас зберігається інтерактивне спілкування з викладачем.

Наочний метод навчання спирається на візуальному сприйнятті інформації. в навчальному процесі активно використовуються ілюстративні матеріали.

Серед практичних методів застосовуються – виконання практичних робіт.

Також застосовуються методи дистанційного навчання, які не відрізняються від традиційних, крім онлайн формату.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Форми контролю: Екзаменаційний перегляд

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
3..Модуль 1	Поточний контроль	0–50
3. Модуль 2	Поточний контроль	0–50
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–15	32–35	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	22–31	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматкуванням
D	4–7	10–21	Студент не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматкуванням
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
64–74	D	задовільно
60–63	E	
35–59	EX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	E	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
64–74	D	задовільно
60–63	E	
35–59	EX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	E	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки знань та умінь студентів

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок

A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–15	32–35	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	22–31	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	10–21	Студент не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Дерев'яно А.Ю. Методичні рекомендації на тему «Реставрація темперного живопису». – Х.: ХДАДМ, 2016-18 р.
2. Дерев'яно А.Ю. Методичні рекомендації на тему «Реставрація олійного живопису». – Х.: ХДАДМ, 2016-18 р.
3. Вєдь М.В. Методичні рекомендації на тему: Дослідження мінеральних пігментів живопису методом мікрохімічного аналізу. - Х.: ХДАДМ, 2012. – 36с. 2012..
4. 2. Ковальов Ю.С. Методичні рекомендації на тему: «Реставрація виробів із шкіри» - Х.: ХДАДМ, 2009. – 20 с.
5. 3. Ковальов Ю.С. Методичні рекомендації на тему: «Хімічні матеріали для збереження та реставрації чорних металів». - Х.: ХДАДМ, 2010. – 26с.
6. 4. Шуліка В.В. Методичні рекомендації на тему: «Органічні барвники темперного живопису» - Х.: ХДАДМ, 2009. – 36с.
7. 5. Шуліка В.В. Методичні рекомендації на тему: «Мінеральні фарби темперного живопису». - Х.: ХДАДМ, 2009. – 36с.

ХІІІ. Рекомендована література

1. Khomenko K. Methodical recommendations on topic “Outlines of restoration paintings on canvas”. – Х.: ХДАДМ, 2018. – 19 р.
2. Терехов М.О./ Методика хімічного розшарування різночасового темперного живопису з проміжним шаром ґрунта Актуальні питання

мистецтвознавства(стаття, доповідь). РСМЖ ХДАДМ Науковий керівник: доцент Долуда А.О. м. Харків 2016 р.с.151-153.

3. Doluda A., Terekhov M./Experience of separation of multi-temporal painting// Всеукраїнська наукова конференція професорсько-викладацького складу та студентів ХДАДМ, за підсумками роботи 2017-2018 навчального року. Харків 2018р. с.18-22.
4. Долуда А.О., Терехов М.О./ Дослідження розшарування різночасового живопису //Міжнародної наукової реставраційна конференція, Наукова реставрація. Історія, сучасність, шляхи модернізації. Науково реставраційний центр України. м. Київ, 11-14 вересня 2018 р. с.165-170.
5. Долуда А.О., Терехов М.О., Лінь Бінь/ Атрибуція та реставрація ікони Вибрані Святі // Міжнародна науково-практична конференція Актуальні питання мистецтвознавства мистецької освіти: сучасність і перспективи, м. Харків, 18-19 жовтня 2018 р.
6. Долуда, А.О. Судово-мистецтвознавча експертиза / А.О. Долуда // Матеріали Наукової конференції професорсько - викладацького складу ХДАДМ за підсумками роботи у 2006-2007 н. р., м. Харків, ХДАДМ, 16-19 травня 2007 р. – 3с.
7. Долуда, А. О. Підробки в антикваріаті. / А.О. Долуда // Матеріали Конференції професорсько-викладацького складу ХДАДМ. 2009 р – 2с..
8. Долуда, А. О. Класифікація об'єктів судової мистецтвознавчої експертизи / А.О. Долуда., В.Й. Вишневський, О.С.Пукліч// Реставрація творів мистецтва: науковий, практичний та освітній контексти. Міжнародна науково-практична конференція, жовтень 2015р.,м. Харків, ХДАДМ - 2с.
9. Долуда, А.О. Класифікація об'єктів судової мистецтвознавчої експертизи / А.О.Долуда, О.С. Пуклич// Збірник наукових праць: Теорія та практика судової експертизи і криміналістики, вип.16, Харків: «Право» 2016. – 399-405 с.

Додаткова

1. Tekhov M., Doluda A., Kovalova M., Antonenkova N. Icon-painting with time transgressisve laers in Sloboda Ukraine in the centries. International Journal of Conservation Science. 2021.V.12. №3. pp. 467-476.

2. Терехов М.О. Побутування іконопису XVII – XX століття на території слобідської України. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2021. Вип. №35 (5). С. 69-75.
3. Терехов М.О., Долуда А. О. Метод розшарування як можливість проведення атрибуції різночасового живопису. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2021. Вип. №37 (3). С. 61-68.
4. Терехов М. Карпів В. Досвід збереження різночасового монументального малярства. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2023. Вип. №58 (1). С. 81-86.
5. Терехов М.О. Реставрація ікони «Замилування Божої Матері». полотно, олія, кінець XIX ст. Пам’яткознавчі погляди молодих вчених XXI ст. (Харків, 2016 р.) Харків, 2016. С.127-130.
6. Терехов М.О. Дослідження процесу розшарування різночасового живопису на досвіді ікони «Св. Миколай» кінця XVIII століття. Дослідження, консервація, реставрація рухомих пам’яток історії та культури: традиції, інновації : наукові доповіді X Міжнар. Наук.- практ. конференції (24-27 травня., Київ). Київ, 2016. С. 329-331.
7. Терехов М.О. Методика хімічного розшарування різночасового темперного живопису з проміжним шаром ґрунта. Актуальні питання мистецтвознавства: виклики XXI століття. Присвячена 95-річчю заснування вищої художньої школи Харкова (Харків, 13 жовтня 2016р.) Харків, 2016р. С.151-153.

ТЕЗАУРУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКА	ENGLISH
1. атрибуція	
2. Акватинта	Aquatint

4. Гравюра	Draft
5. датування	
6 Дереворит	Xylography
7. живопис	
8. Зображення, образ	Image
9 експертна оцінка	
10. Екслібрис	ExLibris
11. іконографія	
12. Композиція	Composition
13.Ультрафіолет	
14. Лінорит	Lynoengraving
15. Літографія	Lithography
16. Монограма	Monogram
17 мистецтвознавче дослідження	
18.Мікроскоп	
19. Офорт	Etching
20.порцеляна	
21. Підробки	
22. Розмір, Формат	Size, Format
23. Рентгенографія	Layout
24. Розташування, компоновання	
25. Тиснення	Stamping, Impression
26.Текстура	Texture
27.Техніки друку	Printing techniques
28. Форма	Shape
29. Фальшивка	